

Julkaisufoorumi

Julkaisufoorumi (JUFO) on vuonna 2012 käyttöön otettu Suomessa tehdyn tieteellisen julkaisufoorumin laadunarviointia tukeva luokitusjärjestelmä. Julkaisufoorumi-luokitus on syntynyt tarpeesta arvioida tutkimusorganisaatioiden tieteellistä julkaisufoorimintaa määrän lisäksi myös laadullisesti. Julkaisufoorumin etuna on sen kattavuus: luokituksessa pystytään ottamaan eri tieteenalojen julkaisukäytäntöjen erityispiirteet huomioon toisin kuin esimerkiksi kansainvälisten tietokantojen aineistoon pohjautuvassa viittausanalyysissä. Eri tieteenoaloille ominaisten julkaisukulttuurien huomioimiseksi luokitus sisältää niin lehtiä, kirjasarjoja, konferensseja kuin kirjakustantajiakin.

Luokitus välittää tietoa tieteellisten julkaisukanavien vaikuttavuudesta ja arvostuksesta tiedeyhteisössä. Arviointityön suorittavat [23 tieteenalakohtaista asiantuntijapaneelia](#), joihin kuuluu noin 300 ansioitunutta suomalaista tai Suomessa työskentelevää tieteentekijää. Lisäksi tiedeyhteisö pystyy osallistumaan ja vaikuttamaan luokituksen kehittämiseen. Tavoitteena on kannustaa suomalaisia tutkijoita julkaisemaan tutkimustuloksensa korkeatasoisilla kotimaisilla ja ulkomaisilla foorumeilla.

Neliportaisessa luokituksessa kaikkien tieteenalojen keskeiset ulkomaiset ja kotimaiset julkaisukanavat jaotellaan:

1 = perustasoon

2 = johtavaan tasoon

3 = korkeimpaan tasoon

0 = kanaviin, jotka eivät (vielä) täytä tason 1 kriteereitä

Tasoluokkaan 1 kuuluu tieteellisten tutkimustulosten julkaisemiseen erikoistuneita vertaisarvioituja julkaisukanavia, joilla on tieteenalalan asiantuntijoista koostuva toimituskunta. Suurin osa kaikista julkaisukanavista asettuu tasolle 1. Tasoluokkiin 2 ja 3 on nostettu rajoitettu joukko asiantuntijapaneelin korkeatasoisimpina ja vaikuttavimpina pitämiä tieteellisiä lehtiä, konferensseja ja kirjakustantajia. Nämä ovat enimmäkseen kansainvälisiä julkaisukanavia, mutta ihmistieteissä tasolla 2 on myös suomen- ja ruotsinkielisiä julkaisukanavia. Paneelikohtaiset kiintiöt määrittävät, kuinka suuren määrän sarjajulkaisuja kukin paneeli voi sijoittaa tasoluokkiin 2 ja 3. Kiintiöt perustuvat julkaisukanavien julkaisuvolyymiin, joten niiden lukumäärä tasoilla 2 ja 3 vaihtelee paneelittain.

Merkintä 0 tasoluokan kohdalla tarkoittaa ainoastaan sitä, ettei kyseinen julkaisukanava arviointipaneelin mielestä täytä jotakin tason 1 kriteereistä. Tähän joukkoon kuuluu monentyyppisiä ja monentasoisia kanavia ammattilehdistä ja epäilyttävistä open access -lehdistä yliopistojen omiin julkaisusarjoihin. Laadukaskin julkaisukanava voi aluksi saada merkinnän 0 myös sen vuoksi, että se on vasta perustettu eikä paneeli pysty vielä arvioimaan sen sisältöä. Tason 0 kanavissa voi siis ilmestyä myös asiallisesti vertaisarvioituja tieteellisiä artikkeleita ja kirjoja, jotka ansaitsevat tulla huomioiduksi esimerkiksi yksittäisen tutkijan arvioinneissa.

Julkaisukanavan JUFO-luokka kertoo artikkeleiden ja kirjojen läpäisemän kilpailun ja vertaisarvioinnin keskimääräisestä tasosta, mutta arvostetuissa korkean tasoluokan julkaisukanavissa ilmestyy myös heikompia julkaisuja, joiden vaikuttavuus jää vaatimattomaksi. Vastaavasti alemman tasoluokan julkaisukanavissa ilmestyy erittäin vaikuttaviksi osoittautuvia julkaisuja. Luokitusta on siis mielekasta käyttää ainoastaan suurten julkaisumäärien arviointiin, esimerkiksi tutkimusorganisaatioiden, tutkimusalojen tai koko maan julkaisutuotannon makrotason tarkasteluihin. Luokitus ei sovellu yksittäisen tutkijan ansioiden arviointiin, eikä se voi korvata tieteenalalan asiantuntijoiden suorittamaa arviointia esimerkiksi rekrytointitilanteissa. Lisää JUFO-luokituksen rajoitteista [luokituksen käyttöohjeessa](#).

Luokitusta on käytetty yliopistojen tuottamien tieteellisten julkaisujen laatuindikaattorina Opetus- ja kulttuuriministeriön asettamassa yliopistojen rahoitusmallissa vuodesta 2015 alkaen. Tieteellisten ja muiden julkaisujen perusteella jaetaan yhteensä 14 prosenttia yliopistojen perusrahoituksesta.

JUFO-portaali

Julkaisufoorumin julkaisukanavatietokanta sisältää yli 35 000* julkaisukanavan tiedot, jotka ovat saatavilla [JUFO-portaalin](#) välityksellä (*vuonna 2022). Julkaisukanavien perustiedot ja tasoluokat ovat kaikkien saatavilla, minkä lisäksi Julkaisufoorumin toimintaan on mahdollista vaikuttaa rekisteröitymällä portaalin käyttäjäksi ja tekemällä sen kautta julkaisukanavia ja arviointia koskevia ehdotuksia. Alla olevassa taulukossa (taulukko 1) on kuvattu tarkemmin JUFO-portaalin toiminnot rekisteröitymättömille ja rekisteröityneille käyttäjille.

Kenen tahansa on mahdollista rekisteröityä portaalin käyttäjäksi ja saada käyttöönsä myös sisäänkirjautumista edellyttävät toiminnallisuudet. Kirjautuminen tapahtuu Eduunin välityksellä, joten rekisteröitymisen ensimmäinen vaihe on Eduunin käyttäjäksi rekisteröityminen. [Katso täältä tarkemmat ohjeet rekisteröitymiseen](#).

JUFO-portaali toimii lisäksi Julkaisufoorumin sihteeristön ja paneelin työkaluna julkaisukanavien käsittelyssä ja arvioinnissa. Sihteeristö vastaanottaa ja käsittelee julkaisukanavien lisäys- ja muutosehdotukset portaalin kautta, ja merkitsee arvioitavat kanavat paneeleille. Panelistit tekevät puolestaan suurimman osan arviointityöstään portaalin kautta.

Taulukko 1. JUFO-portaalin tiedot ja toiminnot rekisteröityneille ja rekisteröitymättömille käyttäjille.

Käyttäjärühmä	Tiedot	Toiminnot
---------------	--------	-----------

Kaikki	• Julkaisukanavien etsiminen esimerkiksi nimen, ISSN/ISBN-tunnuksen, JUFO-tason, paneelin, julkaisukanavatyyppin, avoimen saatavuuden, maan, kielen tai tieteenalaluokan mukaan. • Hakutulosten lataaminen Excel-tiedostona.	• Julkaisukanavan perustiedot ◦ Nimi ◦ Jufoid ◦ JUFO-taso ◦ Julkaisukanavatyyppi ◦ ISSN/ISBN-tunnus ◦ Julkaisija ◦ Maa ◦ Kieli ◦ Aloitus- ja päättymisvuosi ◦ Arviointipaneeli • Julkaisukanavaan liittyvät verkkosivut (kotisivu, Sherpa Romeo, tiedejatutkimus.fi) • Journal checker tool -widget • Tieteenalaluokat • Indeksointi • Avoin saatavuus • Arviointihistoria
Rekisteröityneillä käyttäjillä lisäksi	• Julkaisukanavien vertailu indikaattoreilla tieteenaloittain. • Tasoluokan muutoksen ehdottaminen. • Uuden julkaisukanavan lisäämisen ehdottaminen. • Julkaisukanavan tietojen korjausehdotuksen tekeminen. • Top-10 listan kokoaminen itselle tärkeimmistä julkaisukanavista.	• Norjan ja Tanskan tasoluokitus • Bibliometriset indikaattorit (Scimago Journal Rank, Source Normalized Impact per Paper, Cite Score, julkaisuviolyymi)